

МЕДИАЦИЯНИНГ БОШҚА ЯРАШТИРУВ УСУЛЛАРИДАН ФАРҚЛИ ЖИҲАТЛАРИ ҲАМДА АФЗАЛЛИГИ

МЕДИАЦИЯНИНГ БОШҚА ЯРАШТИРУВ УСУЛЛАРИДАН ФАРҚЛИ ЖИҲАТЛАРИ ҲАМДА АФЗАЛЛИГИ

**Яхшилик ва такво йўлида ҳамкорлик қилинг.
Гуноҳ ва душманлик йўлида ҳамкорлик қилманг.**
Моида сураси, 2 - оят

Маданият ривожининг биринчи шарти тинчликдир.
Алексей Толстой

Медиация, ижтимоий институт сифатида бошқа ижтимоий институтлар билан формал ва мазмунан умумий хусусиятларга ҳамда ўзига хос хусусиятларга эга:

1. Фаолият регламентацияси - ихтиёрийлик, холислик, махфийлик, мустақиллик.
2. Процедуранинг маданий атрибутлари - музокара жараёни, кириш сўзи, кокус, рефрейм ва бошқалар.
3. Хулқ-атвор қоидалари – медиаторнинг ахлоқ Кодекси, касб этикаси ва нормалари.

Медиация жараёнининг низоларни ҳал қилишнинг бошқа усулларида бир қатор афзалликлари мавжуд.

Шахслараро муносабатларни сақлаб қолиш	Вақт ва молиявий ресурсларни тежаш	Жараённинг махфийлиги
Шахслараро муносабатларни сақлаб қолиш. Судга мурожаат қилиш низони янада кучайтиради, томонлар ўртасидаги муносабатларни издан чиқишига олиб келади.	Вақт ва молиявий ресурсларни тежаш. Медиация жараёни бир неча соат ёки кун давом этиши мумкин, судда ишни кўриб чиқиш эса бир неча ой вақт талаб қилади. Томонлар суд харажатлари	Жараённинг махфийлиги. Қонунга кўра медиация жараёни билан боғлиқ барча маълумотлар сир сақланади ва уни тақдим этган томоннинг розилигисиз ошкор этилиши мумкин эмас. Томонлар ва медиатор суд мажлисида бундай маълумотларга мурожаат қилишга, шунингдек, уни бошқа усул билан ошкор қилишга ҳақли эмас. Шу тариқа томонлар низони ошкор бўлиши, унинг тафсилотларининг

<p>Судда “ғолиб” ва “мағлуб” томонлар мавжуд ва суд қароридан кейин улар ўртасида муносабат кескинлашади. Медиация муносабатларга салбий таъсир кўрсатмайди. Медиация низолашаётган томонларни “ҳамкор” га айлантириб, умумий мақсад - зиддиятни ҳал қилишнинг ўзаро манфаатли (“win-win”) вариантини топиш устида ишлайди. Томонларнинг улар учун муҳим бўлган нарсалар тўғрисида гаплаша олишлари томонларга бир-бирларининг фикрларини, истаклари ва ташвишларини эшитиш ва тушунишга имкон беради.</p>	<p>(адвокатлар хизмати учун тўлов, сафар харажатлари, экспертларни жалб қилиш, баҳолаш, экспертиза ўтказиш учун харажатлар) учун пул сарфлашлари шарт эмас. Медиацияда харажатлар медиаторнинг иш ҳақини тўлаш билан чекланади, унинг миқдори томонлар ва медиатор ўртасида келишув билан белгиланади.</p>	<p>юзага чиқиши каби нохуш вазиятлардан (фуқарога оид шахсий маълумотлар, фуқароларнинг ҳаёти ва соғлиғига таҳдид солувчи, содир этилган жиноятлар тўғрисидаги маълумотлар ва ҳ.) фориг бўлишади. Шундай қилиб, суд оммавий жараён, медиация эса махфийликни таъминлайди ва маълумотларни тақдим этган томоннинг розилигисиз ошкор қилишга имкон бермайди.</p>
<p>Ностандарт ечимлар</p>	<p>Жой омили</p>	<p>Танлаш эркинлиги</p>

<p>Ностандарт ечимлар.</p> <p>Медиацияда томонлар ўзларининг манфаатларига мос келадиган йўл топмагунча можародан чиқиш йўллариини муҳокама қилишлари мумкин. Бунинг ёрдамида ижодий, ностандарт ечимларга эришиш мумкин.</p>	<p>Жой омили.</p> <p>Медиатив мунозара билан боғлиқ барча жараён томонлар учун қулай жойда амалга оширилиши мумкин. Судлар бундай имкониятга эга эмас.</p>	<p>Танлаш эркинлиги. Медиация низони ҳал қилишнинг муқобил шакли бўлиб, воситачини томонлар танлайдилар. Судда томонлар бундай ваколатларга эга эмаслар, чунки судья тайинланади. Судья қонунга мувофиқ қарор қабул қилади, медиацияда томонларнинг манфаатларини асосида келишувга эришиши мумкин.</p>
<p>Жараённинг мақсади</p>	<p>Медиациядан воз кечиш имконияти</p>	<p>Якуний қарорни қабул қилиш</p>
<p>Жараённинг мақсади.</p> <p>Суднинг вазифаси айбдор томонни аниқлаш бўлса, медиациянинг мақсади – сулҳ, муроса ва розилик излаш. Медиацияда айбдор томон йўқ. Томонлар медиация жараёнида низони ҳал қилишнинг турли хил йўллариини муҳокама қилишади ва улардан энг</p>	<p>Медиациядан воз кечиш имконияти.</p> <p>Томонлар исталган вақтда жараёндан воз кечиш ҳуқуқига эга. Суд томонлар учун бундай имкониятни тақдим этмайди.</p>	<p>Якуний қарорни қабул қилиш. Судда қарор қабул қилишда томонлар иштирок этмайдилар. Судья қарорни (ҳукм)ни ўқиб эшиттиради. Суднинг қарорига</p> <p>бўйсунуш томонларнинг бурчидир. Медиация қарор қабул қилишда томонларнинг ўзаро келишувига асосланади. Медиация жараёнида</p>

мосини танлашади.		низони ҳал қилиш бўйича якуний қарорни қабул қилиш, ўзаро манфаатли бўлган битимга эришиш томонларнинг ҳуқуқидир. Шунингдек, томонлар ўзлари қабул қилган қарорларни ихтиёрий равишда бажаришни ўз зиммаларига оладилар.
----------------------	--	--

Психологик комфорт

Психологик комфорт. Можаро кутилмаганда бошланмайди. Низолар кўпинча аввалги шикоятлар, ўзаро даъволар ва ҳал қилинмаган муаммолар туфайли юзага келади. Медиация ўзаро ҳурмат, инсонпарварлик, ҳамкорлик ва ишонч муҳитида амалга оширилади ҳамда томонларга зиддиятнинг барча жиҳатларини ўрганишга, низо моҳиятини очишга, уларнинг ҳақиқий манфаатларига эришишга кўмаклашади. Медиация муносабатларни сақлаб қолиш имконини беради ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган. Медиациянинг асосий мақсади ҳар икки томон учун ўзаро манфаатли, фойдали ва тинч келишувга эришишдир.